

Школска 2014/2015. година
Окружно такмичење ученика гимназија и средњих стручних школа
Књижевна олимпијада

I разред

Шифра: _____

1. Откриј загонетни појам из народне књижевности који повезује дате појмове:
усмени стваралац, анонимност, гусле, Слепа Живана, певавање.

2. Прочитај најстарији запис наше народне епике, песму о деспоту Ђурђу и Сибињанин Јанку.
Запазићеш да је то песма дугог стиха. На линији испод стихова напиши назив ове врсте
народне песме дугог стиха.

Орао се вијаше над градом Смедеревом.
Никторе не шћаше с њиме говорити,
него Јанко војвода говораше из тамнице:
„Молим ти се, орле, седи мало ниже
да с тобом проговору: Богом те брата јимају
пођи до смедеревске господе да с' моле
славному деспоту да м' отпусти из тамнице смедеревске”

Назив народне песме дугог стиха: _____

3. Прочитај пажљиво дати одломак. На линији напиши назив подвучене стилске фигуре.

Марко игра колом уз кадуне,
Марко паше сабљу оковану,
Марко носи зелену доламу,
Марко пије уз рамазан вино;

Стилска фигура је _____

4. Пронађи међу понуђеним одговорима шта је синкретизам у уметности. Заокружи слово
испред тачног одговора:

- а) спајање више различитих врста уметности у једном делу;
- б) стилска фигура;
- в) увођење елемената народне књижевности у ауторску књижевност;
- г) стилска формација.

5.	<p>Шта је разлог заваде браће у песми <i>Диоба Јакшића</i>? Заокружи тачан одговор.</p> <p>а) деоба земље б) сабља и коњ в) сабља и соко г) коњ и соко</p>											
6.	<p>Допуни појмове из народне књижевности одговарајућим одредницама из понуђеног низа.</p> <p>старамајка, равно, верна, дели, бели, стрменито, стари, зла, далеки, љуба</p> <p>_____ Анђелија; _____ љуба; _____ двори;</p> <p>Косово _____; _____ Југ Богдан</p>											
7.	<p>Прочитај пажљиво одломак, па одговори на постављене захтеве.</p> <p>„Вила гњиздо тица ластавица, вила га је за девет година, а јутрос га поче да развија; долети јој сив-зелен соколе од столице цара честитога, па јој не да гњиздо да развија.”</p> <p>Ово је одломак из песме: _____.</p> <p>Цео одломак представља стилску фигуру _____.</p>											
8.	<p>Повежи песме са групом којој припадају тако што ћеш поред наслова песама дописати одговарајући број.</p> <table border="1" data-bbox="215 1370 1182 1942"> <tr> <td data-bbox="215 1370 727 1509">Бој на Мишару</td> <td data-bbox="727 1370 1182 1509">1. тематски круг о ускоцима</td> </tr> <tr> <td data-bbox="215 1509 727 1619">Мали Радојица</td> <td data-bbox="727 1509 1182 1619">2. песма новијих времена</td> </tr> <tr> <td data-bbox="215 1619 727 1729">Женидба Милића Барјактара</td> <td data-bbox="727 1619 1182 1729">3. песма старијих времена</td> </tr> <tr> <td data-bbox="215 1729 727 1839">Диоба Јакшића</td> <td data-bbox="727 1729 1182 1839">4. тематски круг о хајдуцима</td> </tr> <tr> <td data-bbox="215 1839 727 1942">Ропство Јанковић Стојана</td> <td data-bbox="727 1839 1182 1942">5. народна балада</td> </tr> </table>	Бој на Мишару	1. тематски круг о ускоцима	Мали Радојица	2. песма новијих времена	Женидба Милића Барјактара	3. песма старијих времена	Диоба Јакшића	4. тематски круг о хајдуцима	Ропство Јанковић Стојана	5. народна балада	
Бој на Мишару	1. тематски круг о ускоцима											
Мали Радојица	2. песма новијих времена											
Женидба Милића Барјактара	3. песма старијих времена											
Диоба Јакшића	4. тематски круг о хајдуцима											
Ропство Јанковић Стојана	5. народна балада											

9.	<p>Заокружи слово испред низа стилских фигура које се јављају у стиховима песме „Вече” Буре Јакшића.</p> <p>Као златне токе, крвљу покапане, Доле пада сунце за гору, за гране.</p> <p>И све немо ћути, не миче се ништа, Та најбољи витез паде са бојишта!</p>	<p>а) ономотопеја, поређење, антитеза б) поређење, епитет, хипербола, метафора в) метафора, антитеза, хипербола, епитет г) поређење, епитет, антитеза, алегорија</p>
10.	<p>Подвучи сталне епитете у датом одломку, па одговори на захтев испод.</p> <p>Полећела два врана гаврана, Са Мишара, поља широкога, А од Шапца, града бијелога,</p> <p>Наведени стихови јесу почетак песме _____</p>	<p>(наслов песме)</p>
11.	<p>На линије поред наслова епских песама напиши бројеве одговарајућих појмова из датог низа, који се на епске песме односе.</p> <p>1. Одисеја 2. Прича о Каину и Авељу 3. Тајна вечера</p> <p>Диоба Јакшића _____</p> <p>Ропство Јанковић Стојана _____</p> <p>Кнежева вечера _____</p>	
12.	<p>Прочитај пажљиво следеће предање, па заокружи слово испред тачног одговора.</p> <p>„Око празника Светог Саве дужа дан, сунце греје топлије и загрева стога што је Свети Сава забо у земљу ражарен ражањ.”</p> <p>Ово предање се сврстава у:</p> <p>а) демонолошка; б) културно-историјска; в) етиолошка.</p>	
13.	<p>Допуни исказ да буде тачан.</p> <p>Стереотипним уводом „био једном један” почињу _____</p> <p>врсту Вук Караџић је назвао _____</p>	<p>Ову књижевну _____</p>
14.	<p>Откриј загонетну личност на основу понуђених појмова:</p> <p>ненсторијска личност, оклеветани јунак, зет цара Лазара</p> <p>Загонетна личност је _____</p>	<p>Откриј загонетну _____</p>

15.	<p>Пажљиво прочитај наведени одломак, па одговори на захтев испод. Заокружи тачан одговор.</p> <p>Кад га лисица опази, рече му: - <u>По Богу да си ми брат</u>, пусти ме из ових гвожђа! Ја ћу ти кадгод требати, само узми од мене једну длаку, па кад ти затреbam, само је мало протри.</p> <p>Подвучени исказ је:</p> <p>а) клетва; б) заклетва; в) басма; г) здравица.</p>	
16.	<p>Изабери два од понуђених појмова и напиши их на линијама тако да исказ да буде тачан.</p> <p>античке, средњовековне, ренесансне; четири, шест, седам, дванаест</p> <p>Хексаметар је карактеристичан стих _____ поезије. Састоји се од _____ метричких јединица.</p>	
17.	<p>Одреди из којих песама су понуђени цитати. Наслове тих песама напиши на датим линијама.</p> <p>а) „...нит сам вила да збијам облаке, већ ђевојка – да гледам преда се.” _____</p> <p>б) „Док дотера цара до дувара.” _____</p>	
18.	<p>Заокружи слова испред две тврдње које дефинишу обредне песме:</p> <p>а) најмлађа врста народних лирских песама; б) изводиле су се колективно; в) наследиле су компоненте митске стварности; г) изражавале су индивидуална осећања везана за обреде.</p>	
19.	<p>Дате појмове напиши на линијама поред одговарајућих врста.</p> <p>Старина Новак, свадбене песме, коледарске песме, митска бића</p> <p>Обичајне песме / _____</p> <p>Обредне песме / _____</p> <p>Тематски круг о хајдуцима / _____</p> <p>Предања / _____</p>	
20.	<p>Заокружи слово испред тачних одговора.</p> <p>Књижевност у старом веку, између осталих, обухвата:</p> <p>а) сумерско-вавилонску књижевност; б) хебрејску књижевност; в) средњовековну књижевност; г) рану ренесансу.</p>	

Број бодова: _____

Прегледао/ла: _____